

A-PBT-A-551/2012. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület S.Z-né által (a továbbiakban: Kérelmező) az ABC Bank (a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban a 2012. június 20. napjára kitűzött harmadik meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót, hogy bocsásson a Kérelmező rendelkezésére 1950 db xxx részvényt 5.831.338 forintért, amennyiben a Kérelmező a jelen ajánlás kézhezvételétől számított 15 napon belül az ügylethez szükséges fedezet biztosítja.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy a jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felel meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl - az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül - akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület - a Kérelmező nevének megjelölése nélkül - jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét - legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni. A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94.§-ának b) pontja, 97.§-a, valamint 100.§-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2012. február 29-én fordult kérelmével a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Az eljáró tanács megállapította, hogy a kérelem nem tartalmazta teljes körűen a Psztv. 85. § (2) bekezdésében foglaltakat, így a Kérelmezőt 2012. március 8-án hiánypótlásra szólította fel. A hiánytalan kérelem 2012. március 22-én érkezett be a Pénzügyi Békéltető Testülethez. A kérelem tárgya xxx részvényeknek a meghiúsult vételi megbízásban szereplő áron történő megvásárlása iránti igény volt.

A Kérelmező 2012. január 5-én megbízást adott a pénzügyi szolgáltatónak 1950 db xxx részvény piaci típusú vásárlására. A pénzügyi szolgáltató fedezet hiányára hivatkozva a megbízást nem teljesítette. A Kérelmező 2012. január 6-án újból piaci típusú vételre adott két megbízást, összesen 2610 db xxx részvényre. Az első megbízás 660 db részvény, a második 1950 db részvény megvásárlására szolt. Mind a két megbízás fedezetlenség miatt meghiúsult. A Kérelmező 2012. január 19-én panasszal fordult a pénzügyi szolgáltató felé, amelyet a pénzügyi szolgáltató 2012. február 9-én válaszolt meg. A pénzügyi szolgáltató a Kérelmező panaszát elutasította arra hivatkozva, hogy a piaci megbízások esetén a szükséges fedezet 10%-kal haladja meg a megbízás rögzítése pillanatában lévő aktuális értéket, és ez az összeg a Kérelmező számláján nem áll rendelkezésre, így a megbízásokat teljesíteni nem tudta. A Kérelmező kérelmében előadta, hogy az ügyletkötés megkísérlésekor megjelenő „Fedezetlen” státusz jelölés számára azt jelentette, hogy vagy a számítógépes program hibás, vagy ő csinált valamit rosszul a megbízás megadásakor. Amennyiben a rendszer „túllépte a rendelkezésre álló összeget” üzenetet írt volna ki, úgy módosíthatta volna a megbízását és nem szenvedett volna kárt. A Kérelmező kérte, hogy a pénzügyi szolgáltató bocsássa rendelkezésére a vételi megbízásban szereplő áron a 660 illetve 1950 db xxx részvényt, vagy fizesse meg számára a vételi megbízásban meghatározott ár és a panasz benyújtásának napján érvényes napi átlagár közötti különbözetet a teljes részvény mennyiségre vetítve.

A pénzügyi szolgáltató a válaszában a kérelemben rögzítettekkel megegyezően előadta, hogy a Kérelmező, három alkalommal adott megbízást xxx részvény vételre. A megbízás típusa piaci volt. Mind a három megbízás fedezetlenség miatt meghiúsult. A fedezetlenséget az okozta, hogy a Kérelmező a vételi megbízások megadásakor nem vette figyelembe, hogy piaci típusú megbízások esetén a biztosítandó fedezet a megbízás megadásának időpontját megelőző utolsó ismert tőzsdei árak biztonsági szorzóval növelt (melynek mértéke az xxx részvény esetében +10%) értéke, megnövelve a pénzügyi szolgáltatót megillető

jutalék, díj, költség összegével. A biztonsági szorzóról a Kérelmező megbízásának időpontjában a pénzügyi szolgáltató Kiegészítő Hirdetmény az xxx Üzletági Üzletszabályzathoz 2.1 pontja rendelkezett. A pénzügyi szolgáltató a piaci áras tőzsdei megbízásokat a Kiegészítő Hirdetmény szerint kezeli. Tekintettel arra, hogy a Kérelmező az abban foglalt feltételeknek nem tett eleget, ügyleteit nem tudta teljesíteni. Ez alapján a pénzügyi szolgáltató álláspontja, hogy a kérelemben foglaltak megalapozatlanok, mert a jogszabályoknak illetve a Kérelmezővel kötött szerződés rendelkezéseinek megfelelően járt el.

A pénzügyi szolgáltató úgy nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntésének nem kívánja alávetni magát.

A 2012. május 14. napjára kitűzött meghallgatáson a Kérelmező kifejtette, hogy a program nem felhasználó barát. Fedezetlenség esetén hivatkozhatna az Üzletszabályzat megfelelő pontjaira, hogy az egyszerű felhasználó is megértse. A pénzügyi szolgáltató képviselője fenntartotta a korábban előadottakat, hivatkozott arra, hogy a szerződéskötéskor az ügyfelek elfogadták a szerződési feltételeket, az üzletszabályzatokat és ezek magukba foglalják a hirdetmények és kiegészítő hirdetmények elfogadását is. A piaci típusú vásárlások esetén az ügyfél darabszámot jelöl meg a megvásárolandó részvényből, a részvények árfolyama gyorsan változhat, többek között ezért írja elő a szabályzat, hogy a plusz 10 %-os fedezet a megbízás adás feltétele, ez a megbízás teljesülését hivatott biztosítani. Álláspontja szerint nyelvtanilag megfelelő a fedezetlen kifejezés. A Kérelmező előadta továbbá, hogy az értékpapír-számlájához kapcsolt számlaként még egy számla rendelkezésre állt. A két számlán az első megbízás adásakor feltétlenül megvolt a szükséges fedezet. A pénzügyi szolgáltató úgy nyilatkozott, hogy a jelen konkrét ügyben a Kérelmező egy számlát jelölt meg a megbízáson, a rendszer ezt az egy számlát vizsgálta meg fedezet szempontjából. További számlák vizsgálata nem volt feladata. A Kérelmező előadta, hogy az xxx rendszerben ez a számla az értékpapírszámla mellett csatolt számlaként jelenik meg.

Az eljáró tanács a felek közös kérelmére a meghallgatást elhalasztotta és felhívta a pénzügyi szolgáltatót, hogy a vonatkozó szerződési feltételek megfelelő pontjaira hivatkozásával nyilatkozzon a következő kérdésekről: az értékpapír vásárlás esetén a fedezetről milyen módon kell az ügyfélnek rendelkezni, illetve az értékpapír számlákhoz kapcsolt HUF számlák egyenlege automatikusan fedezetként tekinthető-e.

A 2012. június 5. napjára kitűzött második meghallgatáson a pénzügyi szolgáltató képviselője tájékoztatta az eljáró tanácsot és a Kérelmezőt, hogy a +10 %-os fedezet biztosítására is külön felhívás jelenik meg, hogy minél ügyfél-barátiabb legyen a pénzügyi szolgáltató.

Az eljáró tanács által feltett kérdésekre az alábbi nyilatkozatokat tette: a vonatkozó adójogszabályok alapján nem lehet a számlákat összekapcsolni és nem lehet vegyes fedezetet megadni, az értékpapír vásárlás során azt, hogy milyen módon kell az ügyfélnek a fedezetről rendelkezni a válasziratban részletesen kifejtették. A pénzügyi szolgáltató képviselője úgy nyilatkozott, hogy a nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény, valamint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény rendelkezései alapján nem lehet a számlákat összekapcsolni, mert a nyugdíj-előtakarékossági támogatást akkor nem lehetne jóváírni. A nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvényben megjelölt nyugdíj-előtakarékossági értékpapírszámla a NYESZ számla, a nyugdíj-előtakarékossági pénzszámla a LANYESZ számla.

Az eljáró tanács a tényállás tisztázása érdekében meghallgatást ismételten elhalasztotta és felhívta a pénzügyi szolgáltatót, hogy nyilatkozzon az alábbiakról: a LANYESZ és NYESZ számlák, mint fedezet típusok kombinációját mely jogszabályi rendelkezés korlátozza, a Kiegészítő Hirdetmény 9. pontjában a NYESZ értékpapír számlára vonatkozó rendelkezés, valamint a 2.2 rendelkezések hogyan értelmezendők, 2012. január 5-én a NYESZ és LANYESZ számlákon összesen milyen összegű fedezet állt rendelkezésre, 2012. január 5-én és 6-án nem volt informatikai rendszerhiba a pénzügyi szolgáltatónál, illetve csatolja be NYESZ bankszámlákra vonatkozó üzletszabályzatot az eljáró tanács részére.

A pénzügyi szolgáltató a 2012. június 20. napjára kitűzött harmadik meghallgatásra elkészített nyilatkozatában rögzítette, hogy NYESZ konstrukció esetében is van lehetőség vegyes fedezet választására, amennyiben díjmentes tranzakcióról van szó (pl. jegyzés, OTC) hiszen a díjmentes ügyletek esetében, függetlenül a fedezet típusától soha nem von le a bank a vételi tranzakció során jutalékot, így minden esetben meg tud felelni a jogszabályi előírásoknak. Ezt az álláspontját támasztja alá az xxx képernyője, ahol fedezetként megjelölendő számlákat a legördülő menüből kell az ügyfélnek kiválasztania. A pénzügyi szolgáltató továbbra is fenntartotta a korábbi álláspontját, amely szerint a pénzügyi szolgáltató a vonatkozó jogszabályok és ajánlások alapján, a Kérelmezővel kötött szerződések szerint járt el. A Kiegészítő Hirdetmény 9. pontja a bankszámla konstrukciók nevét tartalmazza nem a szerződéses számla nevét. A törvényben szereplő LANYESZ pénzszámla a banknál az xxx bankszámla elnevezést kapta. 2012. január 5-én a NYESZ számlán 5.937.079 forint, a LANYESZ számlán 2.020.452 forint állt rendelkezésre.

A Kérelmező a beadványra reagálva szintén megismételte korábbi álláspontját, melyet azzal egészített ki, hogy a pénzügyi szolgáltató által leírtak és szóban elmondottakat nem tartalmazza egyetlen szabályzat sem. A Kérelmező becsatolta az xxx portfólió lekérdezési oldalát, melyen a nyugdíj-előtakarékossági értékpapírszámla pénzszámla egyenlegeknél kapcsolt folyószámla is fel van tüntetve.

A pénzügyi szolgáltató képviselője a Kérelmező kérdésére részletesen elmondta, hogy a részvényvásárlásnál, illetve az OTC ügyleteknél hogyan működik az xxx rendszer. Továbbá úgy nyilatkozott, hogy a fedezetek ügylettípusok szerinti megkülönböztetése és kiválasztása a NYESZ törvény leképezése, álláspontjuk szerint, így felelnek meg a jogszabályban rögzítetteknek. A NYESZ összevont értékpapírszámla szerződés 4. pont, 5. pont (2) bekezdésének első mondata, valamint a 7. pont és a jogszabály együttes értelmezése alapján egy ügylet egészében vagy első befektetésnek számít, vagy nem számít első befektetésnek. A kiépített rendszerek ezt az értelmezést képezik le, melyeket a fenti szerződési pontok is rögzítenek. A pénzügyi szolgáltató képviselője elmondta továbbá, hogy az internetes üzletkötésnél a képernyő, a személyes ügyintézés során az ügyintéző vezeti az ügyfelet. A személyes ügyintézés alkalmával a fiókban a LANYESZ-számláról manuálisan átvezetik a NYESZ számlára a fedezethez szükséges pénzt.

Az eljáró tanács megkísérelte az egyezség létrehozását, mely eredményre nem vezetett. A Kérelmező úgy nyilatkozott, hogy a plusz 10 % fedezet meglétének szükségességét elfogadja, mert az szabályzatban elő van írva. Kérelmét akként módosította, hogy 1950 db xxx részvény január 5-i vételi árfolyamon történő megvásárlását kérte.

Az eljáró tanács megállapította, hogy a 2012. január 2. napjától hatályos xxx Üzletág Üzletszabályzatához elnevezésű dokumentum (a továbbiakban Kiegészítő Hirdetmény) 2.1. pontja a BÉT tőzsdei értékpapír vételnél kimondja: „Ügyletrögzítés csatornától függetlenül a Piaci típusú vételi megbízás esetén a biztosítandó fedezet a megbízás megadásának időpontját megelőző utolsó ismert tőzsdei árnak biztonsági szorzóval növelt (melynek mértéke +10%, kivétel a „B” kategóriás részvény esetén +15%) értéke, megnövelve az ABC Bank-ot megillető jutalék, díj, költség összegével.” Az xxx Üzletszabályzat Általános rendelkezéseinek 11.2. pontja rögzíti, hogy „a fedezetnyújtási kötelezettség hiánymentes teljesítéséig az ABC Bank az Üzletfél semmilyen megbízásának teljesítését nem köteles megkezdeni.”

A Kiegészítő Hirdetmény 2.1. pontja rögzíti továbbá, hogy xxx szolgáltatási csatornán keresztül adott vételi megbízások esetében elfogadható fedezetek a BÉT értékpapír vétel esetén többek között az „Üzletfél bankszámláján levő szabad pénze egyenlege, az értékpapírszámlán nyilvántartott szabad felhasználású pénze egyenlege.” A Kiegészítő Hirdetmény 2.2. pont rendelkezik az értékpapír vásárlás során megadható fedezetek mértékéről és felhasználási rendjéről, mely szerint vegyes fedezetfoglalásra, azaz a fedezettípusok kombinációjára is van lehetőség. Vegyes fedezetfoglalás esetén a fedezetek felhasználási sorrendje a következő: 1) Értékpapírszámlán található szabad felhasználású pénze egyenleg, 2) Bankszámlán lévő szabad pénze egyenleg. A Kiegészítő Hirdetmény 9. pontja rögzíti az értékpapírszámlához kapcsolható bankszámla konstrukciókat, melyek között a NYESZ-R értékpapírszámlához kapcsolható bankszámlaként az xxx nyugdíj-előtakarékossági számlát jelöli meg.

A nyugdíj-előtakarékossági számláról szóló 2005. évi CLVI. törvény 3. § (4) bekezdése egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a nyugdíj értékpapírszámla és/vagy nyugdíj letéti számla vezetésére vonatkozó megállapodás kizárólag nyugdíj pénzszámla vezetésére vonatkozó megállapodással együtt köthető. A 4. § (4) bekezdése kimondja, hogy a nyugdíj pénzszámlán nyilvántartott pénzeszközök a nyugdíj értékpapírszámla vagy nyugdíj letéti számla javára teljesített ügyleten kívül más ügyletben fedezetként nem ajánlhatók fel. A 7. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik a nyugdíj-előtakarékossági számlák számlavezetési díjáról, valamint az előtakarékoskodó által adott megbízás lapján végrehajtott ügyletekre vonatkozó díjról, illetve a díjmentes ügyletekről.

A fentiek alapján az eljáró tanács megállapította, hogy a NYESZ és LANYESZ számlák vegyes fedezetként megadását jogszabály nem tiltja. A pénzügyi szolgáltató vonatkozó Üzletszabályzata a két számla kapcsolt számlaként való megjelölését lehetővé teszi. A Kiegészítő Hirdetmény lehetővé teszi piaci típusú vásárlásnál vegyes fedezet megadását és ezek felhasználási sorrendjét is meghatározza. A pénzügyi szolgáltató nyilatkozata alapján egyértelmű, hogy a vegyes fedezetű ügylet végrehajtása bankfiókban akadálymentesen lebonyolítható, míg az xxx rendszer erre nem alkalmas.

A Kérelmező által becsatolt dokumentumok alapján megállapítható, hogy a Kérelmező NYESZ és LANYESZ számlái kapcsolt számlák. 2012. január 5-én a pénzügyi szolgáltató nyilatkozata alapján a két számlán összesen 7.957.531 forint fedezet állt rendelkezésre. A Kérelmező által megadott megbízás alapján elvégzendő ügylet ellenértéke költségekkel együtt 5.831.338 forint + 10 % fedezet: 583.133 forint, azaz

összesen 6.414.472 forint volt. A fentiek alapján az eljáró tanács megállapította, hogy 2012. január 5-én rendelkezésre állt a szükséges fedezet az 1950 db xxx részvény megvásárlására. Az eljáró tanács a fentiekre tekintettel a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2012. július 05.

dr. Banai Krisztina s.k.,
az eljáró tanács tagja

dr. Világos Beatrix s.k.,
az eljáró tanács elnöke

dr. Ágai György s.k.,
az eljáró tanács tagja